

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' קרח (ספרי) כ"ג סיון תשס"ח

החברותא בשאנן פנמי לחברים גליון מס 333

פצוצים יקרים

ויקח קרח וגו' (ט"ז, א) איתא במדרש קפץ קרח ואמר למשה מלית שכולה תכלת מה שתהא פטורה מן הציצית אמר לו משה חייבת וכו'. קרח ראה לחלוק על משה ואמר שאדם כזה אשר כל מחשבתו רק בעבודתו יתברך בבחינת כולה תכלת באם מחויב לקיים המצוה בפעולה גשמית השיב לו משה שעדיין מחוייבים לעשות כל מעשינו בפועל ממש ע"י משהו גשמי, כי לא יוכל למלאות רצון אדוננו במחשבה בלבד.

ויקח קרח (ט"ז, א) תרגום אונקלוס ואתפלג קרח, נראה כזה ע"פ דבריו הקדושים של הרה"ק רבי זישא זיע"א שאמר שמעולם לא ראה שנברא מלאך שלם מעבירותיהן של ישראל, לפי"ז נאמר שגם קרח למרות שלא הצליח להתגבר על יצרו וחלק על משה, אבל לא כולו פלג כי בפנימיותו התלקח קרב קשה, ולכן מתרגם ואיתפלג קרח, נחלק לכמה חלקים ולא בכל גופו וכוחו פלג על משה.

ויקח קרח (ט"ז, א) רש"י: וקרח שפיקח היה מה ראה לשמות זה. עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו שמואל ששקול כנגד משה ואהרן וכו' ע"ש. הביאור כי אחו"ל אין מעמידים פרנס על הצבור וא"כ קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, ואיך רצה קרח להיות מנהיג בזמן שהוא מיוחס גדול ואין קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו? אלא מפני שראה שעתיד שמואל נכדו להיות שופט על ישראל אע"פ שגם הוא אין לו קופה של שרצים מאחוריו, אולם לא ראה יפה ששכח מעצמו, שיהי' לשמואל סבא כקרח ויש לו כבר קופה של שרצים גדולה. (נחל איתן)

ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' (ט"ז, ג) מוזכר פעמיים - רב לכם, קרח ועדתו אמרו שמשה ואהרן הם בעלי גאווה ולוקחים את כל ההנהגה והמלכות לעצמם, וכל העדה מתהלכים בענוה ונקראים לכך קדושים, ע"כ השיב להם משה אדרבה רב לכם בני לוי אתם מתהלכים בגאווה. וד"ל.

כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' (ט"ז, ג) לפי האמת קרח היה במדרגה גבוהה וחסרונו היה שידע זאת והחשיב את עצמו וטען שהוא בבחינת כולם קדושים וזה גרם לכשלונו הגדול, אבל לא כן משה ואהרן שדימו לעצמם כאילו עומדים בחוץ וזועקים פתחו לי שערי צדק וכמאמר הכתוב ונחנו מה לכן בחר בהם ה'. (תפארת יחזקאל)

כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' (ט"ז, ג) פרש"י: כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה אנכי ה' אלקיך, קרח בא בטענה שכולם שוה בשוה ואין צורך לרב ומנהיג, על זה אמרו חז"ל עינו הטעתו ר"ל הטעות היה בחשבו שעין בעין יראו, וטעותו כי כל זמן שכן דוד לא בא עדיין צריכים ללמוד מבחינת משפיע ומקבל.

וידבר ה' אל משה לאמר - דבר אל בני ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אב. - והיה האיש אשר אבחר בו מטוה יפרח (י"ז, ט"ז-י"ח) פירושו מי שיטה עצמו יותר למטה היינו שגדוליהם בחכמה ומדות טובות, כל מי שיהיה יותר מטה מטה כלומר שמטה עצמו להיות 'אין' זה האיש אבחר בו, להיות ראש הדור, כמו שלא פרח רק מטה אהרן כי הוא היה היותר נכנע גם עתה.

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר - זאת חקת התורה וגו' (י"ט, א-ב) ידוע מספרים הקדושים שההתעסקות בחוקי התורה היא סימן ליראת שמים אמיתית מאחר ואינו מבין הטעם הרי אין לא כל הנאה עצמית ומטרתו לקיים התורה כרצון קונו.

זאת חוקת התורה (י"ט, ב) רש"י: לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חקה, גזרה היא מלפני אין לך רשות להרהר אחריה. בשעה שאדם מישראל בא לקיים מצוה אומר לו השטן מה המצוה הזאת לפני עשית המצוה, כדי שיתעצל האדם לעשותה, ומה טעם יש בה אחר עשית המצוה כדי להביאו לידי גאווה. וזהו שאנו מתפללים והסר שטן מלפנינו ומאחורינו. (הר"מ מפרימשלן)

זאת חקת התורה (י"ט, ב) רש"י: גזרה היא מלפני וכו'. כשמבטל האדם את שכלו מפני דעת תורה הרי זה מהוה כפירה על אותו החטא ומטהר מהטומאה שנגרמה ע"י המיתה. (שפת אמת)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

383
1

שיחת הרא"ש זיע"א פרשת זכור תשל"ב האשכנזי 332- תלביא לזכור ע"ה א.א.

שע"י זיכר את מציאות האמונה. כל אחד צריך לדעת בנפשו שהיסוד שלו הוא רע. הרבש"ע הוא אחד ואין שני, ומכיון שהרבש"ע הוא טוב מוכרח שיהיה בבריאה גם רע, זה לעומת זה, ומי הוא הרע? מוכרח להיות שהרע זה אני. ואם כן - כיון שאני הוא מציאות הרע - איך מגיע אלי טוב, איך בכ"ז אני לא גונב, אין זה אלא כח ה' שעוצר אותי מלגנוב. נמצא שמהכרת יסוד הרע שבו הוא מגיע להכרת הבורא.

וזהו "מבשרי אחזה אלוקה", 'מבשרי' - מן הכרת היסוד הרע שלי - 'אחזה אלוקה', אני יודע שאני רע. ואיך מגיע אלי טוב? לפי טבעי וסיבותי היסוד שלי הוא רע, "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" וכל יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום, ואיך יתכן שיש בי טוב? אין זה אלא כח ה' שנותן בי את הטוב. ומזה אני מגיע להכרת הבורא והדביקות בו - 'אחזה אלוקה'. האדם לא רואה את מציאות הרע שבו, כי בשעת רע הוא שבור ומוחו לא ברשותו. הוא מיואש - חצוי קרוע וחצוי שבור והיתר שרוף - והוא לא רואה כלום. אולם כאשר הוא רואה את הרע, מזה הוא חי באמונה, ו'מבשרי' - כאשר אני קולט ('דערהערט') את מציאות הרע, 'אחזה אלוקה' - אני מכיר את מציאות הבורא וחי באמונה.

יש להבין מה נשתנו אלו מאלו, מדוע אחד מגיע והשני לא, מדוע משה רבינו היה כ"כ גדול ומנגד בלעם היה קבור כ"כ עמוק. הרי מי שברא את אלו ברא את אלו, ולכולם הוא נתן אותם כוחות, ואם כן מדוע משה רבינו לא נפל ובלעם כן. מדוע מרדכי הצדיק לא נפל והמן הרשע כן. כמובן אפשר להגיד מרדכי הצדיק התחזק והמן לא, אך מדוע הוא התחזק והוא לא, שניהם נולדו בשך ודם ויצאו בשוה ממעי אמן, ולשניהם נתן הרבש"ע אותם כוחות. הנה אברהם אבינו יצא מתרח וניצל ממנו ועליו נאמר "אחד היה אברהם". התשובה היא: הכל תלוי בנשימה

... מתי שהלך לו קל, והתפלל ולמד, היו לו דמיונות שהעולם צריך אותו, והמחשבות שלו ציירו לו בנינים וארמונות שיהיו לו בגן עדן. ממילא כל המצוות שלו היו בבחינת מציאות. והמצוות צריכות להיות בביטול, באמונה, לא "כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", רק "בהמות הייתי עמך", כמו שהבהמה לא מרגישה את העבודה שעושה. ואם הרבש"ע נתן בי חכמה לא צריך לקחת את זה בשביל עצמי. נמצא שבגלל שלא חי בבחינת "אל תביאני לידי נסיון", הוא לא עומד בנסיון, ובנסיון האמיתי שהיה לו הוא נפל. וזה התעטף בקטרוגים וקליפות שמביאים עליו דינים. ומן הדינים הללו נהיה נסיון. אבל הרבש"ע שמרחם על בריותיו לבל ידח ממנו נדח חוזר ונותן לו נסיון קשה, והוא מרגיש את הקושי, בכדי שיעלה את כל הניצוצות שנפלו בנסיון הראשון.

אך מכיון שהאדם לא עובד, וכל הזמן הוא חי חיים קלים, כשמגיע לנסיון הזה הוא נופל. ואז מתרגז כחיה טורפת, והוא כמו בהמה, (ולא "בהמות הייתי עמך"), ואז נופל ביאוש. קודם היה בגאווה, ועכשיו הוא שבור ומיואש. ומכל הנסיונות שנתנו לו ולא הגיע לאמונה ולא לדביקות הבורא.

אך יש יהודים בעולם הזה שכן הגיעו, ובכל המצבים היו באמונה ובדביקות הבורא. ואיך הם הגיעו לזה? התשובה היא: כל זמן שהאדם לא עובד עם עצמו, והוא לא נהיה מציאות של דביקות, הוא נופל. ואיך יגיע לדביקות, ע"י שמכיר את עצמו. כל אחד ואחד, ואפילו הגדולים ביותר, היסוד שלו הוא יסוד הרע. לא שאחד רוצה לגנוב והשני לא, שניהם יש בהם את הרצון לגנוב, רק אחד מכיר שזה שבפועל הוא לא גנב זה כח הבורא והשני לא. הרצון הזה לגנוב מגיע ממציאות הקדושה, הרבש"ע הוא שולח את היצה"ר לגרות אותו לגנוב, בכדי

כדוד המלך שעבר גלגולים וגלגולים, בהם עבר נסיונות, והצטרף צירוף אחר צירוף, עד שנתטהר. לעומתו בא בלעם שגם הוא עבר גלגולים ולא יכל עמוד בהם. לכאורה מה שייד "לא יכל", הרי יש רחמים כגמול עלי אמו? הענין הוא, שבלעם לא הלך בדרך של משה רבינו. גם משה כל ימיו היה בטבע - הוא לא יכל לצאת מן הטבע כי אז היה מגיע ל"בחנני ה' ונסני", והיה מוכרח להשאר בטבע - "כגמול עלי אמו" "בהמות הייתי עמד". רק שמשה רבינו לקח מהטבע שמבשרי אחזה אלוקה, ובלעם לא. את התענוג שמשה רבינו התענג כגמול עלי אמו בלעם לקח לתענוגות הטבע. בכל דבר יש את זה לעומת זה. תמיד. כל הזמן יש על האדם קטרוגים, ולעומתם יש סגוריה.

זו היא העבודה של האדם, שיכיר את עצמו ואת מהותו, וידע כי מותר האדם מן הבהמה אין. האדם עצמו הוא כמו הבהמה, ויש לו שכל שמנהיגו. וכמו שהאדון של הבהמה מנהיג אותה בכח השכל שלו, אם לא היה לו שכל לא היה מסוגל לעשות אתה כלום, כך גם את הבהמה שלו עצמו, את האדם, מנהיג השכל. ומי הוא השכל? השכל זה הרבש"ע.

ומה יהיה כאשר יכיר את עצמו? כאשר האדם מכיר את עצמו, הוא חי כל הזמן בפחד, ובכל מחשבה הוא רועד, שהוא יודע שהוא נמצא בנסיון. נסיון של קרירות, אשר קרד בדרך. שהוא הנסיון הגדול ביותר. ורק אם יש לו דחף שהוא מוכרח להשמר מן הפגם יוכל לעמוד בו. זה הוא ההבדל בין משה רבינו לבלעם הרשע, משה רבינו יש לו כל הזמן פחד, כשהוא לא בנסיון הוא ג"כ בנסיון, כי הוא אותו יסוד - "מה אנוש כי תזכרני", ונחנו מה". אותו הדבר תמיד. וכאשר האדם הולך בדרך זו, הוא הולך בדרך של משה רבינו.

ואיך יוכל לעמוד בנסיון? הרי מוכרח שיהיה לו כח נגד הקרירות כי בלאו הכי אין כאן בחירה.

אחת, בהיסח הדעת. בשעה שאדם קולט שהוא בנסיון, כשהוא הולך לעשות רע באותה בחינה שבלעם עשה רע, עליו לדעת שאותה בחינת הרע היה גם למשה רבינו. כי באם לא, יוכל הרשע לטעון לי נתת טבע רע ולו לא נתת. ואדרבה, צדיקים יצה"ר שלהם נדמה להם כהר ורשעים כחוט השערה. ובעצם גם הצדיק הוא רשע, כי כל ימיו הוא חי ביסוד שלו, ברשעות. כמו שנאמר במסכת אבות מאד מאד הוא שפל רוח שתקוות אנוש רימה. ולכן כל הזמן הוא חי ברע כי זה היסוד של האדם.

ואין הכוונה שמי שהולך בדרכי האמונה מיד יגיע. כי גם הצדיק עובר מליוני נסיונות, ואם הוא לא נופל מליוני פעמים הוא לא נקרא צדיק כמש"כ שבע יפול צדיק. ואדרבה, כאשר האדם מגיע להכרת האמת והולך בדרך זו הוא במדריגה גבוהה מאד, ואז יש עליו קטרוגים הכי גדולים, והוא יכול ליפול מליוני פעמים. מי לנו גדול מדוד המלך ע"ה שהגיע לדרגה הגבוהה ביותר שאנוש יכול להשיג, שהרי זה הוא תכלית הבריאה בקדושה שיתפרסם "מבשרי אחזה אלוקה", ועם כל זה אחר שהגיע לדרגה הכי גבוהה נפל במעשה בת שבע לדרגה הנמוכה לבחינת "מבטן שאול שועתי". אחר שכבר הגיע לשלימות התיקון, חזר לחטא הקדמון - ובחטא יחמתני אמי. זה מראה לאדם שתמיד הוא נמצא בהתחלה, כל הזמן הוא מתחיל. וכמו שאמרו חז"ל אל תאמין בעצמך עד יום מותך, שהרי יוחנן כהן גדול שימש בכהונה גדולה שמונים שנה ולבסוף נעשה צדוקי. אחרי שמונים שנה של הרגל לפני ולפנים בקודש הקדשים, שלימות הקדושה - הוא נעשה צדוקי. ומכיון שכך, על האדם לעבוד כל ימיו, ואף פעם לא מאוחר, ובכל נשימה עליו לעמוד לתפוס נשימה זו.

אין אנו יכולים לדעת מדוע משה רבינו תפס את הנשימה ובלעם לא. אינו יודעים את הגלגולים שמשה רבינו ע"ה עבר עד שהגיע לדרגתו,

שאם יגיע רגש כזה, שלא ירצה לקבל את הסיפוק של הקליפה. כל הנסיון הוא רק בנשימה אחת, כי כל הקליפה היא רק דמיון כקליפת השום. וכל העבודה של האדם היא רק נשימה אחת. היות שהבריאה מתחדשת בכל רגע, חדשים לבקרים רבה אמונתך, ואינה מתחדשת באופן אחד, רק "רבות מחשבות בלב איש", בכל פעם באופן שונה. כל נשימה היא בריאה חדשה, ובכל נשימה מתחדש נסיון חזק. אבל כל הנסיון הזה הוא רק דמיון, רק בשכל האנושי שלו נדמה לו שיש בעיה, כי אם יתבונן האדם בשכלו מיד יבין שאין לו מה לכעוס על השני, כי אפילו אם השני אשם זהו הנסיון שלו.

(- האשם יכיל 50% -)

הענין הוא, שהקליפה נותנת לאדם קרירות והתלהבות. מצד אחד יש לו סיפוק להיות בקרירות, כמו שהמדוכא אוהב את העצבות ! למדוכא יש סיפוק מן העצבות הוא נהנה ממנה לא רוצה לצאת מבית החולים ! אחרת הוא לא היה נשאר באותו מצב. ומצד שני הקליפה נותנת לו אש, התלהבות, סערה. בשעת נסיון הוא סוער, ויש בו אש - להתקוף את השני. מזה יש לו סיפוק. ואח"כ נשאר לו סיפוק של נקמה. ובשביל מה הקליפה נותנת לו קרירות, בכדי שהקרירות תכבה את האש של הקליפה. זוהי העבודה הכי נעלית בדרכי האמונה שהקרירות תכבה את האש של ההתקפה. ובשעה שהקליפה מבעירה בו אש של התקפה נגד השני, יכול כל אחד להרגיש בעצמו שיש בו קרירות, ויש לו סיפוק מן הקרירות. וזוהי העבודה התמידית של האדם,

שהשמחה במעונם

הר"ר משה תופיק ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר בן ציון קלר ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר שלמה קלר ומשפ' להולדת הבן
הר"ר גדליה סגל ומשפ' לנישואי הנכדה
הר"ר אלימלך וסרמן ומשפ' לאירוס' הבן
הבה"ח ישראל וסרמן לאירוסיו
הר"ר בנימין כץ ומשפ' לאירוס' הבת
הר"ר יחיאל פרוש ומשפ' לנישואי הבן
הבה"ח אשר פרוש לנישואיו
הר"ר שמואל קלירס ומשפ' לנישואי הנכד
הר"ר צבי פרל ומשפ' לנישואי הבן
הבה"ח ישראל פרל לנישואיו
הר"ר חיים קירשנבוים ומשפ' לנישואי הבן
הבה"ח אברהם קירשנבוים לנישואיו

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח ערני 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 פקס
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

